

Оцінка читацької культури студентської молоді

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В статті подані результати дослідження направлені на вирішення питань глобального падіння інтересу до читання, особливо серед молоді, пов'язане з бурхливим розвитком комп'ютерних технологій, зростанням впливу Інтернет-культури. Подібна ситуація складається також у нашій країні, і це викликає занепокоєння в українському суспільстві. Усе це свідчить про необхідність дослідити та проаналізувати роль книги та читання, щоб потім, доклавши власних зусиль та ініціативи напрацювати відповідні технології щодо формування мотивації до читання у юнацтва. Врахована оцінка студентів та їх рекомендації.

Ключові слова: соціологія, книги, молодь, інтернет.

Abstract

The research results presented in this article are aimed at addressing the global decline in interest in reading, especially among young people, due to the rapid development of computer technology, the growing impact of Internet culture. A similar situation exists in our country, and this is anxiety in Ukrainian society. All this testifies to the need to explore and analyze the role of the book and the reading, then, by making their own efforts and initiatives, develop appropriate technologies for forming motivation for reading in the youth. Student assessment and their recommendations are taken into account.

Keywords: sociology, books, youth, internet.

Читання завжди, в усі часи і віки, займало особливе місце в інтелектуальному і духовному збагаченні молоді. Воно розширює кругозір, робить життя насиченим, яскравим. Книга – це і джерело інформації. Сьогодні важко уявити собі молоду людину, яка хотіла б досягнути успіху у житті і не прагнула б до знань.

За останні десятиліття сформувалося покоління молодих людей, які незнайомі з книгою, вважають читання заняттям «старомодним» та неprestижним. Значна кількість юних користувачів відвідує бібліотеки лише для отримання «технічних» послуг: аби скористатися Інтернетом для скачування, ксероксом або сканером тощо.

Зниження зацікавленості читанням як способом інтелектуального, духовного відпочинку можна пояснити не лише надмірним захопленням Інтернетом, комп'ютерними розвагами, музикою, але й тим, що бібліотеки тепер здебільшого надають перевагу інформатизації і менше уваги приділяють своїм функціям культурних інститутів.

Усе це свідчить про необхідність дослідити та проаналізувати роль книги та читання, щоб потім, доклавши власних зусиль та ініціативи напрацювати відповідні технології щодо формування мотивації до читання у юнацтва.

За останніми соціологічними дослідженнями проведених ГФК ЮКРЕЙН у 2015 році на замовлення Міністерства молоді та спорту України за підтримки системи ООН в Україні, зокрема Фонду народонаселення ООН (UNFPA), Програми розвитку ООН (UNDP), Дитячого фонду ООН (UNICEF), програми Волонтери ООН (UNV) та офісу Координатора системи ООН виявилось, що сучасне покоління зовсім не зацікавлене читанням літератури.

Існує необхідність створення "системної" концепції заохочення читання, реалізація якої не може бути одномоментною акцією. Це означає постійний взаємозв'язок різних сфер діяльності для заохочення читання, існування певної педагогічної стратегії, що забезпечує доступність матеріалів для читання, створення і підтримку читацької мотивації.

Отже, об'єкт дослідження студенти Вінницького національного університету, першого курсу факультету менеджменту і інформаційної безпеки віком від 17 до 19 років.

Предметом соціологічного дослідження є ставлення студентів до книг та читання загалом.

Мета: з'ясувати роль книги серед інших джерел інформації і на цій підставі обґрунтувати засоби популяризації книги і читання, підняття їх престижу.

На питання «Наскільки проблеми відношення до книги та читання є актуальною? (5 – дуже актуальна, 1 – не актуальна)?» більшість опитуваних 23 особи (45 %) поставили оцінку 4; 13 осіб (26 %) поставили, 5; 13 осіб (26 %) поставили 3; 2 особи (4 %) поставили 2; ні одна особа поставила 1-не актуальна. Це свідчить про те, що актуальність проблеми в даний момент на середньому рівні. Опитувані вважають що проблема відношення до книги та читання молоді досить важлива щоб її розвивати.

На питання «Чи любите Ви читати книжки?» більшість опитуваних 30 осіб (59%) відповіли, інколи; 11 осіб (22%) відповіли, ні; 7 осіб (14%) відповіли, так, і це досить мало, і лише 3 особам (6%) було важко визначитися з відповіддю. Це свідчить про те, що переважна більшість опитаних зовсім не цікавляться книгами.

На питання «Книга для Вас - це?» більшість опитуваних 23 особи (45%) відповіли, що це перш за все самоосвіта; 13 осіб (26 %) відповіли, що це розвага; 8 осіб (16 %) відповіли, що це задоволення ; і 7 осіб (14 %) відповіли, що це приємна несподіванка. Це свідчить про те, що книга для більшості це самоосвіта, але варто зазначити, що для не малої частини опитаних, книга – це неприємна несподіваність.

На питання «Як часто Ви читаете?» переважна більшість опитуваних 38 осіб (75 %) відповіли, що читають 1 – 2 рази на місяць; 8 осіб (16 %) відповіли, 1 - 2 рази на тиждень; і 5 осіб (10 %) відповіли, не читаю зовсім, і на жаль ні одна особа не читає книги щодня. З цього робим висновок що люди зовсім не читають книги.

На питання «Які книжки Вам подобаються?», більшість опитуваних 20 осіб (39 %) відповіли, фантастика; 13 осіб (26 %) відповіли, триллери; і по 9 осіб (18 %) відповіли що люблять романи та детективи. Це свідчить що людям цікаві усі літературні стилі написання.

На питання «Чому Ви віддаєте перевагу?» більшість опитуваних 22 особи (43 %) відповіли, читання електронної книги; 15 осіб (29 %) відповіли, читання в друкованому вигляді; 14 осіб (28 %) відповіли, прослуховування аудіо книги. Роблячи з цього висновок можна сказати що опитувані більш за все користуються електронними варіантами книг.

На питання «Чи цікавитеся Ви новинками від видавців?» більшість опитуваних 31 особа (61 %) відповіли, що дуже рідко; 12 особи (24 %) відповіли, так, кілька разів на тиждень; 7 особи (14 %) відповіли, що ні, не цікавлюсь; і лише на жаль 1 особа (2 %) відповіла, так. Це говорить про те більшість цікавляться новинками, але досить рідко.

Відповідь респондентів дала змогу об'єктивно оцінити актуальність теми, що більшу частину респондентів частково вважають, що книзі є місце у сучасному світі, і без знань, які можна звідти пізнати, нікуди. За відповідями респондентів можна зробити висновок, що "Сучасна молодь мало читає" - ось воістину вічна теза. Здається, вона набула актуальності з того часу, коли виробництво книжок стало масовим, і аж ніяк її не втрачає, а скоріше навпаки. Це негативно впливає на розвиток особистості сучасної молоді людини, знижує загальний рівень освіти, культури, духовності. Українці впевнено залишають категорію «найбільш читаючих в світі».

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Слободянюк А. В. Методичні вказівки з дисципліни «Соціологія» [Електронний ресурс] / А. В. Слободянюк. — Вінниця : ВНТУ, 2016. — 24 с. — Режим доступу : <http://aslobodyanyuk.vk.vntu.edu.ua/file/9ef467d5d9a2d0ad748cdb11cbd98f36.pdf>. — Назва з екрана.
2. Актуальные проблемы чтения современных школьников: сб. ст. – СПб., 1977. – 156 с. – (ЛГИК ; т.35).
3. Богданов Г. Соціологія вивчення інформаційних потреб читачів (Україна – Німеччина) / Георгій Богданов // Вісн. Кн. палати. – 2005. – № 12. – С. 21.
4. Болтер Дж. А. Человек тьюринга: западная культура в компьютерный век // Социология культуры: современные зарубежные исследования. – М., 1987.
5. Бутенко И. А. Чтение 90-х годов: предмет раздумий, предмет исследований / И. А. Бутенко, Б. В. Бирюков // Homo legens. — М., 1999. — С. 183—201.
6. Вилегжаніна Т. Криза читання як сучасна проблема світового рівня / Т. Вилегжаніна // Бібліотечна планета. – 2011. – № 4. – С.4-6

7. МОЛОДЬ УКРАЇНИ – 2015 І. Волосевич, С. Герасимчук, Т.Костюченко

8. Слободянюк А. В. Роль періодичного видання (газети) у сучасному українському суспільстві [Електронний ресурс] / А. В. Слободянюк, Є. Г. Кречотень // Матеріали XLVI науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 22-24 березня 2017 р. - Електрон. текст. дані. - 2017. - Режим доступу : <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2017/paper/view/1837>.

Сидорук Вікторія Олександрівна - студентка групи ІМ-17б, факультет менеджменту і інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Слободянюк Анатолій Володимирович, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, науковий керівник лабораторії соціологічних досліджень Вінницького національного технічного університету.

Sydoruk Viktoria O. - student, faculty of management Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa.

Slobodyanyuk Anatoly V.- PhD in Sociology, assistant professor of social and political sciences, scientific director of the laboratory of sociological researches Vinnitsa National Technical University.